ERIJETATIK

Emazte gaxua

Eskondu giñan alkar materik
egun alai ta dontsuan
aldi askotxu ixana gaitik
esan lei zala ointxuan
zorijonian igarotzendan
aldijai labur deitxogu
Goi'ko Jaunari eskarrak alan
bixijak ixan gara gu.

Iñolaz ere estabaidorik
alkorraz ezkendun ixan
bata-bestien utsegitiak
egiñik ixilik jasan
eskon aldijan igarotzen dan
aldatz gorako bidian
alkarganako maitetasunak
latztasun asko kentzendau.

Bake-bakian bixigiñian
gure kabitxu kutuna
neure emazte onen bitartez
beti seguan txukuna
tresna guztijak polit polito
bakotxa beren tokian
ongerutxonbat ibilli zala
bentan uste seikian.

Euki genduan izadiaren
ta Goiko Jauna'n laguntza
opainduteko loratsu bigaz
gure maitasun barotza
bateko mutil besteko neska
eukirik bitan jayotza
jarraitu dayan gure abendak
asabearen lorratza.

Ludi ontako poz ta atsegiñak
dirialako laburrak
kendu euskuzan uste bagarik
agertu jakun lapurrak
ta lapur au zan emaztiari
agertu jakon gexua
eruebana gazte-zamarrik
erijotzara gaxua.

Goiz edo belu zar edo gazte
danok utziku ludijan
baña be aldatz egiten jaku
sinistutia egijan
neure emazte laztanentzako
eldu zan ordu larijan
oroituaz be gelditzen jota
soratuta lez buru au.

Negu otzeko goiz illunian
Ikurtan Deunak arturik
bere betarte bere arpegi
nere negarraz bustirik
neure berua neure bixija
beran emon gurarik
bixi-arija etendu jakon
nere besuan etsanik.

Nun da, baztana, maitetzen nindun
zeure barrengo bijotza
ezin idoro eztot entzuten
bere lenauko taup-otsa:
maite dizdaraz begitzen zeuztan
nun dira zeure begijak
¡illundu ditu beti-betiko
eriotz zital aundijak!

Nun dira zeure irriparrezko
ezpantsu gori-gorrijak
larrosiaren orri antzeko
gardin ta garbi-garbijak
zeure senarta-zeure umiai
mosu ematen solijak
¡biurtu dira beti-betiko
zimel baltzunga orijak!

Nire lenauko bixikerea
atzegin baratz bat zana
lekaro itun lora bagako
bigurtu jata dan-dana
ta auxe bai dala ekaitz gaiztuak
gein deustan emengo lana
samintasun ta atzekabia
niri ekarri deustana.

Itaunka dagoz nere umiak
nun dago ama laztana
ta auxebai dala erdi-erditik
bijotza apurtzen dauztana
arduantxe nik gora jasorik
daukuan ikusmen dana
esaten dautset an gayan dago
ixan zalako on-ona.

URRE.

ABERRIA JAIKI DA

Naigabetsu gendukan zerua, Euzkotarentzat, argi ta urdin gabeko zerua. Odei astun beltz mordo ekaitsuak gegun estalpe. Gezur eta maltzurkeria ta oi zizkiguten, irentsi erazi gaizki gak ñandutako makiñabat opil. Euzkadi'ko errekatxoak antziñan elurra ra garbiak, etziran potzu lizuna baño. Euzko-erriari egon zitzaion arren: Eupa'ko enderrien aziera, txaldatuta dagu igazito eunkada amaieran.

✤ ✤ ✤

Itxaso nastu beltzean bitza darioten olaaltsuak legez, goraka, beraka, ibilli oi n makiña bat erri. Gaur aundi, endeen agintea ezezik, bere agintepean beserri altzu asko. Biar, txiki, txiro errurriena bezela, zarpa ta gosea lagun, mataka, limosnatxo bat eskatuaz Jainbeti altzuaren izenean, arrastaka antzikio aundikeri billa.

Goraka, beraka, ona emen ludi legea. ar ondasunean igari, biar ezereztasuna.

Erri bat ordea atzo arteraño, beti aundi, u, indartzu, kemen eta adorea nonaitik iola egukia dinu Jauna'k. Eusko-erria. a euzko-erriari, beti kemena izan zion arren, txaldandua eldu zan igazitaeunkadan guregana. ¿Bat-bateko gai? Aldiak pixkabanaka zekarrena.

✤ ✤ ✤

Aldiak pixka banaka zekarren gaitz ur ura bide, euzko-edestiak beregazuan eguzkiak azpian ezagututako estigai tamalgarriena, edestigai beltzena: gu. urteko lege maltzurra, Euzkadi' biotz puzkatzaille.

Lege madarikatu arrek zkindu bazuan indu edestia, ondorengo zoritxarrak ir nabaitu ditugu.

Aspaldian, illunean galdua deritzaigun erri abotsak otz egiten utzi bazuan utzi, derri edo nazio izena euzkotar espaik igazi bazan igazi, abendaren bekada leunak euzkoa zututzez utzi ban utzi, bizia eman zien Ama maitatu bazuten maitatu, anai aretako guda arikatuak sortu baziran sortu, naigatsu zan zerua, odei mordo astunpean zieuzko gizarajoak; potzu zikiñak baño ran errekatxoak; guzia itungarri ziær.

✤ ✤ ✤

Zoritxarpean jausitako errik ordu negargarrietan izan oi dituzte gizon adoretsuak, zoritzarra alaitasun aldatu duten alakoak. Gure goiko Jauna ezin ziteken astu Euzkadi'tzaz, bere-berea zan erriatzaz, gauza guzien gañetik maitasuna zinpean agindu iotenetzaz. Ezin ziteken astu, eta ez astu ere.

Oizatalde ugarienak bezin adoretsu irten oi dira Jauna'ren eskuetatik gizon bakar almentsuak, baretsuak, mendi-ibarretan dabiltzan bildotxak laipaketsu; zu zirik, basoan ibilli oi diran abere basatikementsuak lain gudari. Gizon oietako bat bearrekoa zitzaion euzko-erriari, eriotz zorian baizan. Eta bai biraldu ere gure Aberriari, Jaungoikoak. ¡Arana-Goiri'tar Sabin, Euzkadi'ko eguzki argia, Jaungoikoaren Euzkadi'ri doai berezia!

Zoritxarrak, naigabeak, anai madarikazioak, espetxea, danak igaro zituan gure Irakasle maiteak. Zabaldu zuan euzko-ikurriña, Jaungoikoa eta Lege-Zarra izurretan idatzita zemakin. Jaurti zuan euzko mendiak iñoiz entzun zuten irrintzirik ikaragarriena, eta bere bidaldi ziguna bezela, ziñopa iltzan. Bañan bere odolak, gero ta beroago, apurtuko du Aberriaren bustarria.

✤ ✤ ✤

Sabin il zan; eta ondo illa egon arren gure artean dabilkigu bere anima. Bera egon da euzko batzokiari, berak bota digu antziñako irrintzia, euzko biotz-biotzera iritxi dan irrintzia.

Irrintzi ori bide, asarre ziran anaiak besarkatu dira; ondorengoa tzaz madarikatuak izan ez ditezan gudarako alkar gertu dira.

✤ ✤ ✤

Sabiñ'en deiari erantzun badiote erantzun, abenderri edo nazio izena euzkotar españetan agertu bada agertu, abendaren besarkada leunak suta badituzte sutu, bizia eman zien Ama maitatu badute maitatu, anai arteko besarkada nabaitu badute nabaitu, begira, naigabetsu gendukagun zerua alaitu ba, argi gabeko zerua urdindu da, odei mordo ekaitsuak badijoaz, errekatxo lizunak naita ere garbitu.

¡Begira euzkotarra, begira eguzki aldera, antxe agiri da eguzki goiztar Begira euzkotarra, begira eguzkia ziñopa odolez gorrituta, Sabin'en odolez!

¡Euzkotarra, altxa, jagi, laxter bustarririk gabe zerata!

Arpegia gorrituta
darakus eguzkia.
Gorri-gotuko dira
bertako mendiak.

¡Euzkotarrak, Sabin aundiak dio: "lege pean gure-gurea dana ematen ez badigute eguzkia kain "gorrituko dira bertako mendiak". Arrotz odolaz gorritu gañera, Irakaslearen abestia egiztu arteraño!

Azkatasun eguzkia basotik irten da
Bera argia edonun arin zabaltzen da
¡Itxartu adi euzkotarra!
¡Aupa euzkaldun guziak!
¡Gora, gora, antziñako legeak.

UZTURRE.

¡ZEURIA!

Euzko-arerio zitalak diran izparringiak "EUZKADI" baño geyago irakurten badira

¡erria zeuriada!

OLDOZBUNAK ETA

Aizkidien pozgarri, norbere barruko atsekabe illunak alaitasunezko janzki argiagaz estaltzia... ¡bai dala goragarri ta aintzagarrija!

✤ ✤ ✤

Gau illunian, samiñez ixuriten diran malko garratz ugarijak, eruapenaren-ontzi deunian pillatzen ba'dira, Jauna'rentzat opagarririk eder eta begikuena.

✤ ✤ ✤

Otoitza'ren alaz eta maitasun zintzo ta sutsuaren indarraz, gauza eziñak be iñoz beingoan lortzen dira.

✤ ✤ ✤

Ixiltasunaren aro miragarrijan, gogoaren gora-berak ondoen astertzen dira. Zaratarik ezaz, Jauna'ren abots gozuak durundi argijagoa dagi ta.

✤ ✤ ✤

Mendijaren edertasunak, atsegindu egiten gaitu; ortzi ikusgarrijak barriz, lilluratu; ta zeruaren gomuta gomuta gozuak ostera, geure gogo ta bijotzak maitasunez bete.

✤ ✤ ✤

Arerijo asko dauzala-ta, zeure aizkidia ez egizu dongetsi; ezta beragandik aldendu bere. Zeure laguntza iñozkorik biarren dau ta. Sarritan barriz, notiñik onenak, arerijorik geyen izaten dabe ta. Ontasunaren neurrija, gizonen aboetan eztago, Jaunaren eretxi deun-deunian baño.

✤ ✤ ✤

Jaungoikua ta Aberrija elburu bakartzat dogunak, asitako bidian aurrera zintzo jarrai biar dogu. Ta, bide ertzietan aurkitzen doguzan arerijo guztijari "or konpon" esanda, bide zuzenian aurrera ta garantza egin.

✤ ✤ ✤

...arantza bako lora gurijen billa gau ta egun atseden baga diardue... Ta, azkenez, iñok baño arantza zorrotz eta mingarrijagoak aurkituaz, euren gogo ta soñak sekulako ondatzen dabez... Lora lorrinduak, arantza utsak. ¡Errukarrijak!

✤ ✤ ✤

Bijotz garbi ta samurrekua izan gura dozu? Ume-zale izan zaitez ba; ta gurari begiko ori beingoan lortu zeinke. Aingeruakaz dabillena, aingeru biurtzen da ta.

✤ ✤ ✤

Eztakijenak baleki, ta dakijenak ezpaleki... munduan gauzarik asko obeto atonduak izango litzakez.

✤ ✤ ✤

Amaren gomuta gozua adimenian bizibizi eukiteko, nekepian bizitia lakorik eztago. "Ama" itza, ezti utsa.

✤ ✤ ✤

Kerixa azur txikijak ixilik irunsten oituko bagiña, aldijan, okaran azur latzak errazago iruntsiko geunkez.

✤ ✤ ✤

Ixilik egoten, iñok irakatsi baño len, geuk ikasi dagigun. Arek, astija aurretu ta guk ostera, atsekabia.

✤ ✤ ✤

Iñaustaldi txarren bategaz azpiratzia nai eztabena, zur ibili beite. Bestela... ondoko landaratxuak, aldija baño len ganeratuko yakoz.

✤ ✤ ✤

Oldoztu-ala berba egiten dogunian, geutzat kaltegarrijenak, geu izango gara.

✤ ✤ ✤

Ameslari gurenen unerik gozoena, gauza eziñakaz amets egitia.

✤ ✤ ✤

Lagunari emon geinkijozan gauzarik ederrenak eta merkienak, onu edo kontzeju onak dira.

MAÑARIKO.

BILBAO-EZQUIOGA

Igazi diran larunbat eta iganez gu be Ezkioga'n ixan gara. Zetan esan ez, leku artara Ama Neskutzaren agerkeratzaz entzuten diran gauza arrigarrijak urreti susmatuteko goguak eruan giñuzala; eta orrez ganera ¿zetako ukatu? zeruko Ama ikusteko aukerea be ixan ete geinkean edo barruan genduan alako itxaropen apurtxuak be bai.

Itxaropen gozua, gozorik bada... eta baña sakonako oldozten zanean oldozmenak iñoana: ¿"eta zu; zuk itxaropen ori alikatuteko irabazpideak bada uzuz ala"? ¿"Ama zerukoa ikusteko duin ete zara gero"? Olan iñu an oldozmenak eta ondo iñuan, ondo begitu ezkero ausarkerija besterik ez ta, ain biurrijak garanok, Ama zerukoan edertasuna ikusi-gurea agertzea ta. Bai, ezkabide ori egiteko ezkubideak gugandik urrun dabiltz.

¡Ezkara duin Ama Nezkutza ikusteko, ez, ezkara duin, ta beraz ikusi ezpagendun ez daukogu ezeren zalantzik zetan ipini an beste gu baño zorionekoagoak ikusten dabezan Ama zerukoaren agerkerai.

Eta zorioneko onetaiko baten albuan eratu nintzan ezkero igande gabean betebetetuta etorri naz Ama Nezkutza ikusten dabiela-ta. Ikusi baga ezin ixan diteke ain gozo, ain samur, eta ain bigun mintzatu notiñik nik ikusi neban arek eiteban leguntasunaz ta ain barruti.

Nere albuan eratu zana, ogei urte inguruko neskatilla bat zan ta esabanez zortzi egun aurrerago agertu yakon lenengoz Ama Neskutza ta artuban erazana bide, egun artara arte ogeratu bearra ixan eban. Baña igandez ondo aurkitzen zala ta barriro biurtzea erabagirik an aurkitzen zan agurtza asi bear eban ordu berean. Gixon batek (bere aita edo) galdetu eutson ezer ikusteban ta "ezertxo bez" erantzuban. Agurtza irugarren eskutapenean yoyala "Ara or, ara or, bi arbola oyen ganian nun azaldu dan. ¿Ez aldozute ikusten"? esaban bere gipuzkoeran neskatilleak. Apurtxo baten lurrera begira, begiak igurlekura begijak eta adi-adi yarririk samurtziaz egon ondoren zuzendubazan lengo tasun berarizkoagaz iñotzon:

"¡¡Ama, zer nai dezu!!"

"¡¡Ama, zer eskatzen dezu?"

Eta ixil-une baten ondoren iñuudiran zertzeladak emoten zan:

"Orain ezkerra begiratzen du" "Orain berriz eskubira" "Orain alde gustitara begituaz jenteari parre egiten du", "Gaur parre egiten du beti". "Eguzkiak baño argi aundiagoa botatzen du", "Alde du" "Ezta ezer orain".

Alditxo-batera ostera be:

"Ara or berriz ere" "Ezpata sartuta darama biotzean" "Iru aingeru daramazki albuan".

Eta Ama Nezkutzari zuzenduaz iñotzon:

"¡¡Ama, zer nai dezu!!".

"¡¡Ama, zer ezkatzen dezu!!" "¡Nere pekatuak sartuko zioten bada ezpata ori biotzean! ¡¡parkatu Ama!!".

Ta barriro be iñun diran zertzeladak emoten euzan, argijatzaz ,yantzijatzaz, ibilleratzaz eta abar. Neu beintzat neskatilla a ikusi ondoren arrituta, eta Ezkioga'n zerbait ikusten dala-ta sinistuta biurtu naz beintzat. Une aren itzaltasuna ingi onetara ekarteko ezta gai nere idazkortza, ba gauza bat edeztutea ta beste bat ikustea ta entzutea.

Ta bertan dabillan ostetzea zer da-ba?

Larunbatekua alanbe ikaragarrizkoa ixan-zan. Irurogei anei ixan zrala esauzkuben baña eneuke esango labur ibili ezzanik. Eta bilbilletan? Zumarraga'n asi ta Ezkioga'ra arte bitzabalean eten-bako lerro bi egozala esango dautsut eta zeuk atara kontua. Ta Zumarraga'tik Ezkioga'ra lau aneurkin ta erdi dagoz.

Ezagunetan be asko ikusi gendun. Euren artean agurtu genduzan "Orixe" "Zarzale", "Irimo", "Algorri" ta bere anaya ta abar.

ABELETXE.

ABADIÑO'TIK

EZKIOGA'RANTZA

Juan dan zapatuan emen be ainbateri egin jakon Ezkioga'rako gogoaz belbil andi bi bete lagun izan giñan-da. Ostera ederra benetan, egueldia be lagun-izan jakunda. Bostetan emen urten da zazpiretan jo genduan Zumarraga'ra. Erri onera arte ez genduan izan trabarik; baña emendik Andua bitartean bidia egiten anibat itxonaldi egin bearra izan genduan, ta Andra Miren'ren agertokia baño iru bat ordulauren bide lenagorazte belbil-esija eginda eguan-da, andik aurrerantz oñez joan bear.

AGERLEKURANTZA

Iztillu andia zan bitxabala igatorea. Alboetako zelai ta basoetan jarrita amaikatxuk alairik urdallari berea emoten eutson. Onetzaz norbaitek idatzi dau zato-ardaoz erromeri-antz larregi artu dauala alde onek. Neuk ikusi nebanagaitik ez beintzat; arratsalde lenetik edo aurreragotik etxetik urtendako jentea egoala ta urrengo goizalderarte ezin etxeratu al izango zirala, ango inguruetan aiubestentzako janik eztala ta jatekoa eroan bearrean aurtutuko zirala gogoan euki bear da ba. Yana barriz edanaz osotzen da-ta, au be nunbait eroan egin bear. Ez da ba arritzeko zatoardaoaz an iñor ikustea. Geu izan giñan leloak, apaiteko berandu egin jakun-da.

AGERLEKUAN

Labanka ta abar basoa-gora mendi-erdiraño gon dogu; emen esparru bat, Andra Miren lenengoz agertu jakoen onuentzako egiña dala diñeuskue; albean iru agetik orri geienak moztuta. Zugatz onetan ikusten dabe, ta jenteak adarrak urratuta orriak gomutakitzat etxietara daroez. Illunabarrerako notintza ikaragarria batu da. Joakin aguratxoari entzun dautsie, berak ez ebala uste ainbeste lagun munduan egon bear ebanik.

Illuntzean, nekezka ta abar ixillunea eginda, agurtza asten dogu, abesti bat abestu ta kirieleisonetarako besoak zabalik belaunikatzen gara. Zazpi naibageai bestorrenbeste "Agur Maria" esanda, Bereziartua'tar Andres mutikoari Andra Maria agertu jakola iregarten dauskue; zuriz jantzita ei dago; alde artara begiak zuzentzen dogus, baña oingoz gure begientzat eta olako zoririk; "Egizu zuk Maria" abesti ezauna kantau ondoren, aingerua alboan dauala Andrestxok ikusten dauala diraukue; beste abesti baten urrengo aingeruak ondotik alde egin dautsola diñoskue, ta azkenez baltzez jantzita gerritik gorakoa bakarrik ikusten dautsola. Bitartietan Andrestxok Andra Mariari itanduten dautso abots zoliaz: "Ama, zer nai dezu?" Baña eztiñoskue ezer erantzun dautsonik.

Or emen entzuten dira beste "Ama"... didar batsuk, negar zotinak be bai, baña gugandik urrintxo, ta zeri egiten eutsen guri esan ezarren, ikuskizunen bat euki izango ebela uste izatekoa da; onetan gagozala "Agur Jesusen Ama" abestuta berantzakoari emoten dautsagu.

ETXERANTZA

Gora igotea gatxa izan baiaku, berantzakoa ezta izan politagoa; neuk beintzat jausita beruako ederra artu neban. Ama Birjiñarik ikusi ez, ta au be bai! esanda, abadiñoar bat eta bestiei itanduta, geienak eztabela ikusi diraustie; bik baña, ixilik, bestiak ez entzuteko, belarrira diñoste: bai, guk ikusi dogu. Eurok nortzuk diran ez noa orain iregarten, baña azterkunak buruak, bear dan lekuan agertu gurako asten diranean eskatuko baleustiez euren eztabelako usterik ez dot.

Amaika bultz ta estukura artuta eldu gara nozbait belbillera. Belbillak ezin dabe biderik egin, ta or urten ta emen geratu, amaikak egiten jakuz Zumarragara ordukо. Emetik laster, aldatz-barrenean geratzen gara ta... gasoliñarik ez. Beste belbil batetik ateratu urteten dogu ta... Antzuola'ra eltzerakoan gizonak egarri dira. Iñok ikutu gurezda, bazterrean etorran zato-ardaoaz norbait errukitzen da, baña... iñor ez da edanaz batera itzik egiteko gauza...

Urrengo ekiñaldian belbillori ez da Abadiño'raño gelditzen. Goizeko ordu biak dira, baña arrera ona nok egin izan dogu. Eskarrik asko.

Egun-onatz, ogera aurretik, alkarri emonda gero arte agurtzen gara.

ITURBI.

ONDARROA

"BIAR-I"

Egija esatia atsegin ixaten jako edonari, baña egija sarri ixaten da garratsa, eta garratsa danian, mingarri da egi ori entzutia.

Egija izan da ba. "Biar", zeure askenengoko idazkija, danari begiratuta etxatan neuri atsegin ixan, eta neuri lez beste askori bez.

Satika begiratu ezkero, euretariko batzuk ondo baño be obeto eguazan ingijaren gañian jarrita; urre gorrijagaz idatzita egon ixan balitzaz be, etziran obeto egongo. Bañau beste zatijak txarto. Eta badakixu, aldra baten, aldra on baten lagun txar bat bakarrik egon ezkero, berak ondatzen dau aldro onaren entzute gustija.

Zeuk dakixu nik baño obeto zer gertatzen dan antxoa edo bokarta dakarrenian ontzi batek. Bokarta asko edo geyena aundija ixauagatik txiki batzuk badaukaz nastian, agur bokarta aren saneurrija. Saneurri egokija egin gura danian, zeuk dakixu ondo zer egin biar ixaten dan; txikija kendu eta aundija bakarrik ipiñi salgei.

Zeuk be, Azillona, ori egin biar zenduban zeure askenengoko idazkijagaz, ba ori egin ixan ba'zenduban, danentzako, gustijoentzako ixango zan atsegingarrija, gustiz atsegingarrija.

Asko ixaten dira "Biar", iñoren txarra ikusi gura ixaten dabenak, eta ori lortuten dabenian, aoa betian barre algara ederrak egiten dabez.

Nik badakit adizkide, zeure idazkija ikusi ebenian, eta bertan irakurri ebenian zeuk deitzen zeuntzoezan alperkerijak eta moskorkerijak, asko poz-pozik egon zirana. Baña ni ez. Badakit nik zelako mingarri ixan jatau, gauza orrek irakurri nebazanian. Baita be gero zeuri erantzun eutzuezanak irakurri nebazanian zelako naigabia artu neban. Eta ez zalantzik euki onetzaz, orain esatera nuanagaz. Bestian lepotik barre egin ebenak, gero poz, pozik zuretik barre egingo eben.

Orain badakixu "Biar", jaramonik beste iñori, ezta batagaz eta bestiagaz barriketarik egin be, ezta onuragarri ixaten. ta. Entzun gero ondo "Biar" maitia, zegaitik entzuten badozu, badakit aginduba beteko dozuna, orretan iñor baño zintzubago zarialako.

ONDARROA'KO IDAZLIEI

Euzkeraz nai erderaz idatzi gura daben gustijai, eta idazten dabenai be bardin dirautset, eztala EUZKADI geure izparringijan argitarauko iñoren idazkirik, emengo Uri Buru Batza'ko ezaugarri barik eta U. B. B.'ko lendakarijak ixenpetu barik. Lendakirijak ezin dabenian, ixenpetuko dau idazkarijak eta bere lekuban diruzañak.

Gaitik datorren aginduba da berau, gauzak zuzen betetearren, sarri artzen diralako norenak diran eztakijezala idazki asko.

Eta Ondarroa'ri ikutu ezkero, badakixuba orain urte bete inguru edo, agertu zale "Jacinto de Bedialauneta" bat nor zan ez nundik norakua zan ez genkijena.

NASKALDIJA

Egun gitxi dala oraindiokan entzun neutson bateri. Ondarruko tokirik ederrenian ikusiko dogula laster bixartegi eder bat.. Eztakit ondarrutarra dan edo ez, baña emakumiak ondo "tratatzen" dakijana ei da, eta gañera emakumian buru garbiketa, "marcel", "permanente" eta beste orretariko tratuetan-gustiz ondo ikarija eidago.

Bakarrik dakigu abertzalia dala, orregaitik emakume abertzaliai deitzen dautsogu, kontuan eukiteko burua dotoretu biar dabenian.

—Otxandijon jayak igarota etorri jaku errira emengo jauparija dau Usobiaga'tar Marka, bene-bentako ondarrutarra.

—Udaldija igaroten dago emen Ozerin'tar Luken. Bilbao'ko "Bizkaitarra" asterokoa'ren artezkarija bere gurasuakaz.

—Baita be ementxe dago Ozerin'en osaba dan Egurrola'tar Jon, geure adixkidia.

Arrantzaliak Santander aldetik diralako ardau gitxi saltzen dabela, eta geyago saltzeagaitik merkatu ei dabe, erdi "debalde" saltzen ei dabe, Aremayo'k eta Olea'k

—Ezkontz ibillaldia egin da etorri jakuz Campos de Letona tar Ander eta Agirre'tar Ebaista geure adixkideak. Zorijonekuak ixan zaitezala biximodu barrijan gura dautsubet.

—Ondarroa'ko astilleru edo ontzitegijak eta beste landolak igarri aundija eukiten ei-dabe ibillaldijetako bijaramonian.

Igandian juan ziran oñez Sukarrietaraño Etxebarria'tar Ebaista, Matxin eta Txanbolin eta astelenian, alogera irabazi bai, baña lanerako gogo gitxigaz. Barriketarako be ez ei euken gogo aundirik.

txakur galanta ei euken.

Beste batzuk be astelen bazkal ostian

Baña entzun dot badakijela orain zer dan erremedijorik onena. Ba igandian jan asko egin eben eta edan gitxi.

ARTIBAI.

Bilbao al Abra

GETXO

OTRA PRUEBA CONVINCENTE DEL ENTUSIASMO PATRIOTA.—En ocasión de la visita a la tumba del Maestro Arana Goiri'tar Sabin por los miembros del Euzkeldun Batzokija y de los mendigoxales, los nacionalistas getxotarras han dado otra prueba fehaciente e indubitable de sus entusiasmos por la causa de la patria.

Hay que destacar, en primer término, la grandiosa corona construída por el jefe de los jardineros municipales, don Ramón de Gerediaga, corona que es, sin duda, una de las más hermosas que se han confeccionado y que, a no dudar, hubiera obtenido un primer premio en cualquier concurso de floricultura.

Vimos a los concejales don Pedro de Larondo, don José María de Aldai, y don Roque de Mentxaka; este último efectuó el viaje a pie, con otros cuarenta esforzados mendigoxales.

En autocars, automóviles particulares y en tren efectuaron el viaje gran número de patriotas de Santa María, Algorta, Neguri y Ondarreta.

ACUERDOS DEL AYUNTAMIENTO.—Entre los acuerdos adoptados por el Ayuntamiento en su última sesión, figura el de adjudicar la plaza de revisor-contador del servicio de aguas a don Juan Agirregoitia.

EN FAVOR DE LAS COLONIAS ESCOLARES.—En la tesorería municipal se ha recibido la cantidad de 25 pesetas, donativo del concejal don Alejandro de Zubizarreta en favor de las colonias escolares.

Convendría que el rasgo del señor Zubizarreta tuviera muchos imitadores, con lo que se beneficiaría a los niños.

ACCIDENTE DEL TRABAJO.—Hallándose trabajando en el barrio de Algorta en la carpintería de don Antonio Intxausti el obrero Jose Francisco Uribe, de 45 años, se causó con una sierra mecánica la avulsión completa del dedo pulgar de la mano izquierda, con fuerte hemorragia.

Fué asistido en la Sociedad Mutualidad de Getxo por el facultativo de guardia, calificándose de pronóstico reservado.

LABOR DE COMSIONES.—Hoy, a las once y media de la mañana, se reunirá la Comisión de Hacienda.

CORSES - FAJAS

y fornituras. ZUBIRI. Artecalle, 50.

ERANDIO

A LOS ACTOS DE SUKARRIETA Y BERMEO.—Los nacionalistas erandiotarras acudieron en gran número el domingo último a los importantes actos de afirmación nacionalista que se celebraban en Sukarrieta y en Bermeo.

Entre otros, tuvimos el gusto de saludar a los exalcaldes don Leandro de Erkoreka y don Santos de Arrate, Errotaetxe'tar Imanol, Errotaetxe'tar Jon Pranzeska, Mugarra'tar Bernata, Juan R. de Andonegi, Eleuterio de Ayala, Félix de Zabalbeaskoa, Félix de Lizarbe, José María de Elordui, Emilio de Elordui, Hipólito de Mitxelena, Víctor de Mitxelena y Prudencio de Mitxelena y los señores Bárcena y Coma.

El presidente del Batzoki de Erandio Bekoa, señor Rotaetxe, impresionó una película, que se proyectará oportunamente en el Batzoki.

REVISION DE EXPEDIENTES DE LA DICTADURA.—Por la Asociación de Propietarios de esta anteiglesia se ha designado a su presidente, don Lucio Uriagereka, para formar parte de la Comisión investigadora sobre la labor realizada por los Ayuntamientos de la dictadura.

Dicha Comisión se designará dentro de breve plazo por el Ayuntamiento.

LABOR DE COMISIONES.—Reuniéronse en la Casa Consistorial la Junta de gobierno de la Escuela Profesional Industrial, despachando asuntos de su competencia, y la Comisión de Fomento, entendiendo en asuntos de trámite.

EN FAVOR DE LOS OBREROS SIN TRABAJO.—He aquí una relación de los objetos recibidos para la tómbola,

Doña Modesta Mentxaka, tazas de café; doña Antonia Aznar, bolsa de señora; F. F. B., caja de perfumes, galletera y diez pesetas; J. M. de Azkue, lote de juguetes; doña María A. de Azkue, ídem; don Ventura Aldazabal, pieza de tela; el señor director y señores profesores de la Escuela Profesional e Industrial, una muñeca y un servicio de helado; doña Mercedes Umbon, un servicio de café; Sociedad Franco-Española, un reloj de mesa.

—Entre varios empleados municipales se ha abierto una suscripción, en la que se ha recaudado la suma de 161,25 pesetas con destino a los obreros que se hallan en paro forzoso.

La idea ha sido muy bien acogida.

SESTAO

EMAKUME ABERTZALE BATZA.—Con gran concurrencia se celebró el martes pasado, en los locales del Batzoki, la asamblea de mujeres vascas para constituir la Asociación Emakume Abertzale Baza.

Fué aprobada por unanimidad la Junta directiva presentada por la Comisión gestora que quedó constituída como sigue:

Presidenta, señorita Marina de Uribe.

Vicepresidenta, señorita Pilar de Gomendiurrutia.

Secretaria, señorita Dolores Plagaro.

Vicesecretaria, señorita Lucía de Intxausti.

Tesorera, señorita Aurelia de Bilbao.

Vocales: señoritas Elena de Bengoetxea, Antonia Gabilondo, María de Pagoaga, María de Esnal y Julia de Bilbao.

PLENO DEL AYUNTAMIENTO. —Mañana viernes, a las siete de la tarde, se reunirá el Ayuntamiento en sesión ordinaria, constando el orden del día de veintiseis asuntos, entre los que se hallan:

Dar cuenta del escrito del Ayuntamiento de Bakio que solicita una subvención para aliviar a los damnificados en los últimos temporales.

Dar cuenta de una circular de la excelentísima Diputación, que solicita una subvención para mitigar los calamitosos efectos de los temporales en la provincia.

Acordar lo que proceda en escrito de don Antonio Arranz, que solicita se nombre un representante de este Ayuntamiento que se traslade a Madrid y recabe del ministro de Trabajo cese la apertura del comercio los domingos en Portugalete.

CANTOS VASCOS.—El marte se celebraron en el Batzoki los ensayos de cantos vascos.

Acudieron gran número de socios y emakumes, que bajo la acertada dirección del señor Idoyaga nos hacen preveer para tiempo no lejano un bonito conjunto, que servirá para amenizar nuestras fiestas.

El próximo viernes tendrá lugar el otro ensayo semanal.

BARAKALDO

LA BANDA MUNICIPAL.—He aquí el programa del concierto que hoy, jueves, interpretará la Banda municipal de música en la plaza de la República en honor a la colonia gallega.

1. "Puenteáreas", pasodoble.—Soutullo.
2. "Pesta n'a Solda", rapsodia.—Freire.
3. "Sonata Gallega".—Montes.
4. "El señor Joaquín", alborada.— Caballero.
5. "Recuerdos de Galicia", pasodoble.—Alberdi.

HERIDOS LEVES.—Han sido asistidos en el Cuarto de Socorro:

Margarita Manso, de 17 años, extracción de una aguja del pie derecho; María Tameo, de 11, de heridas cortantes en el muslo derecho, y María de Gandarias, de 31, de probable fractura del antebrazo izquierdo, todas ellas leves y casuales.

Dar a sus familiares chocolate por espumas marca PUENTE VIZCAYA es completar un alimento necesario, por su riqueza en Teobromina, el mejor entre todos sus similares.

PORTUGALETE

EL CIRCULO DE BELLAS ARTES.—Reunióse en junta general el Ateneo y Círculo de Bellas Artes de Portugalete, despachando los diferentes asuntos que figuraban en el orden del día.

JUEGOS PELIGROSOS.—Hallándose jugando en el relleno del muelle el niño Julián Armas, se causó con un vidrio una herida cortante en el dedo corazón de la mano izquierda.

Curado en el Cuarto de Socorro se calificó su estado de leve, salvo complicaciones.

A LOS MENDIGOXALES PORTUGALETARRAS.—Se convoca a todos los mendigoxales de esta villa a la reunión que tendrá lugar hoy, jueves, en el Batzoki.

Dará comienzo a las nueve de la noche, y se encarece a todos la más puntual asistencia.

EN IRUÑA HAY CORONILLAS y Consomé Piveer. ¡Hay que ver!

GOBIERNO CIVIL

Otra vez ante la inminencia de un paro de Altos Hornos

El gobernador y la fiesta de San Ignacio

Esta mañana me han visitado—dijo el gobernador a los periodistas—los señores alcaldes de Elorrio y Mundaka, para interesar mi intervención en el pleito suscitado por un acuerdo de la Comisión gestora de la Diputación, dejando de concurrir a la festividad religiosa de San Ignacio. La conversación se ha deslizado en vascuence, que tanto uno como otro alcalde hablan con gran corrección.

Les he manifestado, tras de agradecer la invitación que me hacían para concurrir a la ceremonia, que, por razones del cargo que desempeño, no podía inmiscuirme en jurisdicciones ajenas. Yo soy un gobernador de la República dispuesto a velar por que las leyes, las leyes republicanas, se cumplan, sin prejuicios de ninguna clase para personas y sentimientos opuestos. Como se trata de personas de buen criterio, creo que las razones por mí expuestas habrán de influir para que el día 31 transcurra sin incidente alguno. Desde luego, la calle no puede ser escenario de manifestaciones, y menos aún en estos instantes de profunda hiperestesia. Abrigo la convicción, por tanto, que en día tan señalado Bilbao y Bizkaya darán una prueba de su alta cultura, ahogando cualquier intento de perturbación que pudieran provocar algunos exaltados.

Facilitó luego a los periodistas la siguiente nota:

"El jefe de la línea de la Guardia civil de Sestao me comunica esta mañana que como derivación de la huelga en el horno "Bessemer", de Barakaldo, cesaron hoy en sus trabajos los de los hornos altos y talleres de laminación, afectando el paro a mil obreros, que aumentarán paulatinamente hasta 3.400 por falta de material.

En el mismo sentido informan los agentes de Vigilancia de servicio en Barakaldo.

También me participan que la huelga de los trabajos en el rompeolas de Santurze continúa en igual estado, y los que trabajan afectos a la Empresa están protegidos.

Las bases presentadas por los obreros son:

Reconocimiento del Sindicato llamado "Crisol".

Aumento de dos pesetas de jornal diarias sobre las ocho que ganan.

Que las dos horas primeras que trabajen sean con un aumento del cincuenta por ciento, y las restantes con el duplo.

Media hora por cuenta del patrono para almorzar, y que los sacos de cemento que transportan no pesen más de 50 kilos.

La Empresa dice que no puede hacer estas concesiones."

Luego se refirió el señor Castro Gil a la huelga planteada en La Escombrera del Zarzal, manifestando que no se había registrado ningún incidente.

Derivó la conversación hacia esta crisis de trabajo que tiene caracteres de universal, y manifestó el gobernador que, con ser muy aguda en Bizkaya, no tiene proporciones desesperantes. Esta impresión me la dieron ayer los señores de la Liga Bizkaina de Productores. A juicio de los comisionados, con un poco de apoyo por parte del Gobierno el problema quedaría resuelto.